

รายงานการประชุม
คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ (นัดพิเศษ)
วันจันทร์ที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๐.๐๐ น.
ณ ห้องประชุม ๔๐๑ ชั้น ๔
อาคารสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรรมการผู้มาประชุม

๑.	พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
๒.	พลเอก ประสาท สุขเกษตร รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง แทน พลเอก ฉัตรชัย สุริกุลชัย รองนายกรัฐมนตรี	รองประธานกรรมการ คนที่ ๑
๓.	พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	รองประธานกรรมการ คนที่ ๒
๔.	พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๕.	นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม	กรรมการ
๖.	พลเอก ฉัตร อินทรเจริญ ปลัดกระทรวงกลาโหม แทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
๗.	นายอนันต์ สุวรรณรัตน์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๘.	นายอำนาจ วิชยานุวัติ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๙.	นายจุ้มพล ริมสาคร รองปลัดกระทรวงการคลัง แทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง	กรรมการ
๑๐.	นายศุภกิจ ศิริลักษณ์ รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข แทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
๑๑.	นางปัทมา เจริญวิทย์สกุล รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แทน เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
๑๒.	นายโชคดี แก้วแสง รองเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน แทน เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	กรรมการ

๑๓. นางอลิสา ปิ่นประเสริฐ ที่ปรึกษาสำนักงบประมาณ แทน ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
๑๔. นายกัมปนาท รุ่งเรืองชัยศรี ผู้อำนวยการกองส่งเสริมเทคโนโลยีสิ่งแวดลอมโรงงาน แทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม	กรรมการ
๑๕. นายชัชชม อรรถภิญญ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๖. นางบรรณโสภีษฐ์ เมฆวิชัย ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๗. นายสุรศักดิ์ ฐานิพานิชสกุล ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๘. นายปานเทพ รัตนาก ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๙. นายอนรรฆ พัฒนวิบูลย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๒๐. นายธเรศ ศรีสถิตย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๒๑. นายเต็มศักดิ์ สุขวิบูลย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๒๒. นายอดิสร อิศรางกูร ณ อยุธยา ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๒๓. นายวิจารณ์ สิมายา ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการและเลขานุการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา	ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการควบคุมมลพิษ
๒. นายโสภณ ทองดี	ผู้ตรวจราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓. นางรวิวรรณ ภูริเดช	เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔. นายประลอง ดำรงค์ไทย	อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
๕. นายอรุณพล เจริญชันษา	อธิบดีกรมป่าไม้
๖. นายภูเวียง ประคำมินทร์	อธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยา
๗. นายภคพงศ์ ศิริกันทรมาศ	ผู้ว่าการการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย
๘. นายประยูร ช่วยแก้ว	ผู้อำนวยการองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
๙. พลเอก รักศักดิ์ โรจน์พิมพ์พันธุ์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหม
๑๐. พลเอก นกนัต สว่างสมวงศ์	ผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร
๑๑. นายปณิธิ เสมอวงษ์	รองอธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร แทน อธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร
๑๒. นางอุษา ผ่องลักขณา	รองอธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน แทน อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน
๑๓. พลตำรวจเอก กิตติ อริยานนท์	รองผู้บังคับการตำรวจจราจร แทน ผู้บังคับการตำรวจจราจร

๑๔. นายอรรถพร หาญกิจ	ผู้อำนวยการสำนักวิศวกรรมยานยนต์ แทน อธิบดีกรมการขนส่งทางบก
๑๕. นายภาณุ แยมศรี	ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี
๑๖. นายสมคิด จันทมฤก	ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร
๑๗. นายพินิจ บุญเลิศ	ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี
๑๘. นายชาติชาย อุทัยพันธ์	ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ
๑๙. นายชัยพงษ์ จรุงพงศ์	รองผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ
๒๐. ร้อยตรี พงศธร ศิริสาคร	รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม
	แทน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม
๒๑. นายชาติรี วัฒนขจร	ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม
	แทน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
๒๒. นายเฉลิมศักดิ์ เพ็ชรสุวรรณ	รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
๒๓. นายพุดพิงค์ สุรพฤกษ์	รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒๔. นายสุโข อุบลทิพย์	รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒๕. นายอนันต์ พรหมดนตรี	ผู้ช่วยปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒๖. นางสาวสาวิตรี ศรีสุข	ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศสิ่งแวดล้อม
	แทน อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
๒๗. คณะทำงานรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ)	จำนวน ๘ คน
๒๘. คณะทำงานรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประสาท สุขเกษตร)	จำนวน ๑ คน
๒๙. คณะทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	จำนวน ๑ คน
๓๐. เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	จำนวน ๑ คน
๓๑. เจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทย	จำนวน ๑๖ คน
๓๒. เจ้าหน้าที่กระทรวงกลาโหม	จำนวน ๑๓ คน
๓๓. เจ้าหน้าที่กระทรวงคมนาคม	จำนวน ๑ คน
๓๔. เจ้าหน้าที่กระทรวงศึกษาธิการ	จำนวน ๑ คน
๓๕. เจ้าหน้าที่กระทรวงอุตสาหกรรม	จำนวน ๒ คน
๓๖. เจ้าหน้าที่กระทรวงการคลัง	จำนวน ๑ คน
๓๗. เจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข	จำนวน ๒ คน
๓๘. เจ้าหน้าที่สำนักงบประมาณ	จำนวน ๑ คน
๓๙. เจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานคร	จำนวน ๓ คน
๔๐. เจ้าหน้าที่จังหวัดนนทบุรี	จำนวน ๑ คน
๔๑. เจ้าหน้าที่จังหวัดปทุมธานี	จำนวน ๑ คน
๔๒. เจ้าหน้าที่จังหวัดสมุทรปราการ	จำนวน ๒ คน
๔๓. เจ้าหน้าที่จังหวัดสมุทรสาคร	จำนวน ๑ คน
๔๔. เจ้าหน้าที่จังหวัดนครปฐม	จำนวน ๒ คน
๔๕. เจ้าหน้าที่กรมการขนส่งทางบก	จำนวน ๔ คน
๔๖. เจ้าหน้าที่กรมธุรกิจพลังงาน	จำนวน ๒ คน
๔๗. เจ้าหน้าที่องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	จำนวน ๑ คน
๔๘. เจ้าหน้าที่การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย	จำนวน ๒ คน
๔๙. เจ้าหน้าที่กรมอุตุนิยมวิทยา	จำนวน ๑ คน

๕๐. เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้	จำนวน ๒ คน
๕๑. เจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	จำนวน ๒ คน
๕๒. เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ	จำนวน ๑๗ คน
๕๓. เจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	จำนวน ๒๐ คน

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

๔.๑ แนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM_{2.5} ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

กรรมการและเลขานุการ รายงานสรุปต่อที่ประชุมว่า สถานการณ์ PM_{2.5} ในกรุงเทพฯ และ ๕ จังหวัดปริมณฑล เกินค่ามาตรฐานตั้งแต่เดือนธันวาคมที่ผ่านมา เนื่องจาก สภาพอุตุนิยมวิทยาที่ความกดอากาศสูงแผ่กระจายมาจากประเทศจีน ส่งผลให้กรุงเทพฯ และปริมณฑลมีสภาพอากาศจมตัว อากาศปิด ลมสงบ ทำให้ฝุ่นละอองไม่กระจายตัวและสะสมในอากาศ โดยมีสาเหตุหลักเกิดจากการจราจร การเผาในที่โล่ง และโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งจากผลการศึกษาของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า แหล่งกำเนิดมลพิษมาจากการจราจร ร้อยละ ๕๔ (มาจากเครื่องยนต์ดีเซล ร้อยละ ๘๖) และแหล่งอื่น ๆ ร้อยละ ๔๖ ประกอบด้วย การเผาในที่โล่ง อุตสาหกรรม เป็นต้น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM_{2.5} ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีมติเห็นชอบในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ ต่อมากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยกร่างแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM_{2.5} ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนในขั้นปฏิบัติการ สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปฏิบัติได้ทันที รวมทั้งยกระดับความเข้มข้นของมาตรการขึ้นตามระดับความรุนแรงของสถานการณ์ฝุ่นละออง เป็น ๔ ระดับ ซึ่งคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ เห็นชอบกับแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) ตามที่กรมควบคุมมลพิษเสนอ และให้จัดทำมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีต่อไป และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติงาน (Action Plan) ที่จะดำเนินการในแต่ละระดับส่งให้กรุงเทพมหานคร เพื่อให้กรุงเทพมหานครจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการต่อไป ทั้งนี้ ให้กรมควบคุมมลพิษสรุปผลการประชุมนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีต่อไป

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยกร่างแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM_{2.5} ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีเป้าหมายเพื่อ "สร้างอากาศดี เพื่อคนไทยและผู้มาเยือน" โดยแบ่งเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ ระยะเร่งด่วน ระยะปานกลาง และระยะยาว สรุปได้ ดังนี้

๑. มาตรการระยะเร่งด่วน เป็นช่วงที่เกิดวิกฤต PM_{2.5} มีแนวทางการปฏิบัติ ๓ ขั้นตอน ได้แก่

๑) ขั้นเตรียมการ (เดือนกันยายน-พฤศจิกายน) เป็นขั้นทำความเข้าใจหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำรวจแหล่งกำเนิดมลพิษ จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ เพื่อเตรียมพร้อมการสั่งการก่อนเข้าสู่สถานการณ์

๒) ขั้นปฏิบัติการ (เดือนธันวาคม-เมษายน) เป็นการปฏิบัติการช่วงเกิดสถานการณ์ PM_{2.5} เกินมาตรฐาน โดยกำหนดแผนปฏิบัติการ ตามปริมาณ PM_{2.5} ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับที่ ๑ เป็นระดับที่ PM_{2.5} ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ส่วนราชการทุกหน่วยต้องดำเนินการตามภารกิจ อำนาจหน้าที่ และกฎหมายที่มีอยู่ให้ครบถ้วนตามสถานะการณ์ปกติ

ระดับที่ ๒ เป็นระดับที่ $PM_{2.5}$ มีค่าระหว่าง ๕๑ - ๗๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ทุกส่วนราชการดำเนินการเพิ่มและยกระดับมาตรการต่างๆ ให้เข้มงวดขึ้น โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด ๕ จังหวัดปริมณฑลเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ โดยส่วนราชการอื่นๆ เป็นหน่วยสนับสนุน

ระดับที่ ๓ เป็นระดับที่ $PM_{2.5}$ มีค่าระหว่าง ๗๖ - ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และได้มีการดำเนินการในระดับที่ ๒ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลง และคาดการณ์ว่าจะมีแนวโน้มสูงขึ้น ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดปริมณฑลทั้ง ๕ จังหวัด ในการใช้กฎหมายที่มีอยู่ เพื่อเข้าไปควบคุมพื้นที่หรือควบคุมแหล่งกำเนิดที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือมีผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด อาจสั่งการตามกฎหมายให้หยุดกิจกรรมใดๆ เพื่อให้สภาพอากาศกลับสู่สภาวะปกติ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ในการให้ข้อเสนอแนะ สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการและพิจารณากำหนดมาตรการควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษ เพื่อระบวยับยั้งสถานการณ์ค่าฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ ที่มีแนวโน้มสูงขึ้น

ระดับที่ ๔ เป็นระดับที่ $PM_{2.5}$ มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีการดำเนินการในระดับที่ ๓ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลงและมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ต่อเนื่อง ให้มีการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นกรณีเร่งด่วน พิเศษ และพิจารณากลับกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก โดยจะต้องนำเสนอกรอบเรียนนายกรัฐมนตรีเป็นการเร่งด่วน เพื่อพิจารณาในการสั่งการ อย่างไรก็ดี อย่างหนึ่งที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดของหน่วยงานต่างๆ ต่อไป

๓) ขั้นฟื้นฟู หลังจากสถานการณ์กลับสู่ปกติ กำหนดให้มีการประชุมเพื่อถอดบทเรียนหรือ After Action Review/AAR เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในปีต่อไป

๒. มาตรการระยะกลาง (๒๕๖๒-๒๕๖๔) เป็นการลดการระบายมลพิษและลดจำนวนแหล่งกำเนิด โดยการประกาศใช้น้ำมันเชื้อเพลิงให้ที่มีค่ากำมะถันไม่เกิน ๑๐ ppm (มาตรฐาน Euro 5) การประกาศใช้มาตรฐานรถยนต์ใหม่ตามมาตรฐาน EURO 5 พัฒนาโครงข่ายการให้บริการขนส่งสาธารณะให้เชื่อมโยงทุกระบบ ผลักดันให้ใช้รถโดยสาร NGV รถโดยสารไฟฟ้า รถโดยสารไฮบริด การศึกษาวิจัย การปรับลดอายุการตรวจสภาพรถยนต์ใช้งาน การเพิ่มภาษีรถยนต์เก่า การลดภาษีรถยนต์ไฟฟ้า การซื้อ-ทดแทนรถราชการด้วยรถยนต์ไฟฟ้า และการจัดโซนนิ่งจำกัดจำนวนรถเข้าเมืองในช่วงเวลาเร่งด่วนเช้าและเย็น การพัฒนาระบบเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพ การเพิ่มพื้นที่สีเขียว ขยายเครือข่ายการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศ ในระดับพื้นที่ ปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ครอบคลุม เรื่อง กฎระเบียบเกี่ยวกับอากาศสะอาด (Clean Air Act)

๓. มาตรการระยะยาว (๒๕๖๕-๒๕๖๗) เป็นการลดการระบายมลพิษและลดจำนวนแหล่งกำเนิด โดยการประกาศใช้มาตรฐานรถยนต์ใหม่ตามมาตรฐาน EURO 6 การพัฒนาโครงข่ายการให้บริการขนส่งสาธารณะให้เชื่อมโยงทุกระบบและครอบคลุมพื้นที่ การกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศ และการระบายอากาศเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมให้เทียบเท่า EU และ USA กำหนดให้เจ้าของ/ผู้ประกอบการที่มีการเผาในที่โล่งในพื้นที่ของโครงการหรือพื้นที่ครอบครองเป็นความผิดอาญา การส่งเสริมการใช้รถยนต์ไฟฟ้า

กลไกการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง ให้จังหวัดจัดตั้งศูนย์ดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก $PM_{2.5}$ ในระดับจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการเข้าควบคุมสถานการณ์ อำนาจการ สั่งการประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงาน ส่วนราชการต่างๆ เพื่อจัดการปัญหาปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก $PM_{2.5}$ เกินเกณฑ์มาตรฐาน

ที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บัญชาการ และให้จังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน

จึงเรียนเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

ผลการดำเนินงานระยะเร่งด่วนของหน่วยงานต่าง ๆ

๑. กระทรวงกลาโหม ประสานกระทรวงมหาดไทย ถิ่นน้ำลำถนน ต้นไม้ร่วมกับภาคเอกชน ในช่วงการจราจรไม่คับคั่ง กองทัพอากาศได้ทดสอบการโปรยละอองน้ำที่ความสูง ๑,๕๐๐ ฟุต ในพื้นที่เขต จตุจักร และดอนเมือง มีการทดสอบการโปรยละอองน้ำโดยใช้อากาศยานไร้คนขับและบดักสูง พบว่าสามารถลดฝุ่นได้ร้อยละ ๑๐-๒๐

๒. กระทรวงสาธารณสุข ได้เก็บข้อมูลผู้ป่วยทางเดินหายใจพบว่า ปี ๒๕๖๒ มีจำนวนผู้ป่วยไม่แตกต่างจากปีที่ผ่านมา โดยพบว่าผู้ป่วยส่วนมากมีสาเหตุมาจากไข้หวัดใหญ่ ซึ่งอยู่ระหว่างการระบาดในเดือน มกราคม ๒๕๖๒ ทั้งนี้ กระทรวงสาธารณสุขได้พยายามทำความเข้าใจกับประชาชนถึงอันตรายจากฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่าเป็นพิษแบบเรื้อรัง ต้องมีการรับสัมผัสเป็นระยะเวลานาน ประกอบกับร่างกายมีกลไกต่อต้านสิ่งแปลกปลอมที่เข้าสู่ร่างกาย ประชาชนไม่ควรตื่นตระหนกจนเกินไป แต่ทั้งนี้ควรมีการเฝ้าระวังการรับสัมผัสในเด็ก รวมทั้ง ให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับการใส่หน้ากาก N95 อย่างถูกต้อง

๓. กรมอุตุนิยมวิทยา รายงานสภาพอากาศในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คาดการณ์ว่าระหว่างวันที่ ๔-๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ สภาพอากาศจะมีลมพัดแรง และอาจมีฝนตกในภาคตะวันออก รวมถึง กรุงเทพมหานคร แต่ในวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ จะมีสภาพลมสงบนิ่ง ต่อมาวันที่ ๘-๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ สภาพอากาศจะดีขึ้นและมีฝนตก และระหว่างวันที่ ๑๓-๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ สภาพอากาศจะนิ่ง ซึ่งต้องเฝ้าระวังเรื่องมลพิษจากฝุ่นละอองขนาดเล็กอีกครั้งหนึ่ง

๔. กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการตรวจและตั้งศูนย์รถยนต์ให้อยู่ในสภาพดี ไม่ก่อให้เกิดฝุ่นละออง

๕. กระทรวงอุตสาหกรรม โดยอุตสาหกรรมจังหวัด ร่วมกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สุ่มตรวจโรงงานอุตสาหกรรมที่คาดว่าจะมีการปลดปล่อยมลพิษจากปล่องโรงงาน และบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงโรงงาน ทั้งนี้ กระทรวงอุตสาหกรรมมีความพยายามเข้าตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรมทั่วประเทศ รวมทั้งให้คำแนะนำในการควบคุมคุณภาพอากาศที่ปลดปล่อยจากโรงงานอุตสาหกรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด รวมทั้งการลดกำลังการผลิต หากมีความจำเป็น

๖. กระทรวงคมนาคม ได้จัดทำมาตรการ “ One Transport ปลอดภัย PM 2.5 ” ได้แก่ การให้บริการรถสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐาน และลดผลกระทบจากการก่อสร้าง การส่งเสริมการใช้ระบบรถสาธารณะ และมาตรการบังคับใช้ภายในส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

ความเห็นที่ประชุม

๑. การแก้ไขปัญหาควรเน้นในระยะเร่งด่วน เพื่อให้ปัญหาทุเลาลง สำหรับมาตรการระยะกลางและระยะยาว ต้องอาศัยการวางแผนและมีการกำหนดหน้าที่ที่ชัดเจน ซึ่งควรมอบให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการนำเสนอคณะกรรมการควบคุมมลพิษ พิจารณาให้รอบคอบ ครบถ้วนครอบคลุมทุกบริบทของทั้งประเทศ

๒. การแก้ไขปัญหาควรควบคู่กับการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน หน่วยงานภาครัฐมุ่งเน้นการแจ้งเตือนและขอแนะนำการปฏิบัติตนของประชาชนอย่างถูกต้อง บนพื้นฐานของข้อมูลวิชาการที่ไม่ก่อให้เกิดความสับสนหรือตื่นตระหนกด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย โดยอาจมีหน่วยงานที่เป็นกลาง และสังคมให้ความ

เชื่อถือเป็นผู้ให้ข้อมูล นอกจากนี้ เห็นควรให้มีการตรวจสอบข้อมูลที่ปรากฏในโซเชียลมีเดีย เกี่ยวกับการตรวจวัดค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กจากเครื่องตรวจวัดต่าง ๆ ว่ามีความถูกต้องหรือไม่ เนื่องจาก พบว่าอาจมีการบิดเบือนข้อมูล ทำให้เกิดความเข้าใจผิดในวงกว้างได้

๓. ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) สามารถก่อให้เกิดอันตรายต่อระบบทางเดินหายใจและหัวใจของประชาชนได้ เมื่อมีการรับสัมผัสเป็นระยะเวลานาน โดยมีพิษสะสมแบบเรื้อรัง

๔. ข้อเร่งด่วนที่หน่วยงานต่าง ๆ ต้องเร่งดำเนินการคือ การลดปริมาณแหล่งกำเนิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) ซึ่งแหล่งใหญ่มาจากการจราจร และเครื่องยนต์ดีเซล ทั้งนี้ ควรเริ่มจากการใช้กลไกขอความร่วมมือจากประชาชน โดยเฉพาะช่วงอากาศปิด ลมสงบและไม่มีฝนตก

๕. เห็นควรให้นำแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM_{2.5} ใช้กับพื้นที่อื่น ๆ ทั้งประเทศ

๖. มาตรการระยะเร่งด่วน ระดับ ๒ ซึ่งกำหนดให้มีการแจกจ่ายอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล ยา เวชภัณฑ์แก่หน่วยงานในพื้นที่ เห็นควรให้ตัดคำว่า “ยา เวชภัณฑ์” ออก เนื่องจาก ภารกิจของกระทรวงสาธารณสุข มีการให้บริการยา และเวชภัณฑ์ในสถานพยาบาลของรัฐ ซึ่งประชาชนสามารถเข้าถึงได้อยู่แล้ว

๗. มาตรการระยะเร่งด่วน ระดับ ๓ เห็นควรให้เพิ่มเติมคำว่า “พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม”

๘. มาตรการระยะกลาง กำหนดให้มีการประกาศใช้มาตรฐานน้ำมันเชื้อเพลิงให้มีกำมะถันไม่เกิน ๑๐ ppm (EURO5) ภายในปี ๒๕๖๔ กรมธุรกิจพลังงานได้สำรวจพบว่า มีโรงกลั่นน้ำมันบางแห่งที่สามารถดำเนินการได้ แต่หากมีการกำหนดบังคับใช้เป็นกฎหมายภายในปี ๒๕๖๔ จะไม่สามารถดำเนินการได้ทั้งหมด จึงเห็นควรนำมาตรการดังกล่าวไปกำหนดไว้ในมาตรการระยะยาว เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเตรียมความพร้อมในการดำเนินการได้ทัน

๙. เห็นควรแก้ไขปัญหการจราจร ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการเกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก ได้แก่

๑) ให้มีการกวาดถนนวินยจราจรให้มากขึ้น เพื่อป้องกันการจ่อรถกีดขวาง ทำให้การจราจรคล่องตัว แก้ไขปัญหาการจราจรติดขัดพร้อมกับการลดปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กที่มาจากจราจร

๒) สร้างมาตรการจูงใจในการแจ้งเบาะแส ได้รับส่วนแบ่งจากค่าปรับ

✓ ๓) สร้างมาตรการจูงใจให้ใช้รถสาธารณะมากยิ่งขึ้น

๔) การก่อสร้างรถไฟฟ้า เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จให้เร่งคืนผิวจราจร เพื่อลดการกีดขวาง แก้ไขปัญหาการจราจรติดขัด

✓ ๕) ขอความร่วมมือไม่ใช้รถดีเซล หรือมีข้อกำหนดในการใช้รถยนต์ดีเซล โดยอาจเริ่มจากรถยนต์ของส่วนราชการ

✓ ๖) การกำหนดมาตรการเพิ่มภาษีรถยนต์เก่า ควรพิจารณาจากการปลดปล่อยมลพิษด้วย ไม่ควรกำหนดด้วยอายุของรถยนต์เพียงอย่างเดียว

๑๐. เห็นควรควบคุมการปล่อยฝุ่นละอองขนาดเล็กจากภาคการก่อสร้าง โดยเฉพาะโครงการขนาดใหญ่ และอาคารสูง รวมทั้งจากภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะโรงงานที่ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง ให้มีการติดตั้งและใช้ระบบป้องกันมลพิษที่มีประสิทธิภาพสูง เช่น Electrostatic Precipitator ที่สามารถกำจัดฝุ่นขนาดเล็กได้ดีกว่าการใช้ระบบถุงกรอง

๑๑. การกำหนดกลไกทางภาษีสำหรับรถยนต์ไฟฟ้า ควรระบุให้ชัดเจน เนื่องจากกระทรวงการคลัง ได้ประกาศลดอัตราสรรพสามิต เกี่ยวกับรถยนต์ที่ใช้พลังงานไฟฟ้าแล้ว ซึ่งหากเป็นการกำหนดภาษีประเภทอื่น ต้องมีการพิจารณาให้รอบคอบครบถ้วน เพราะอาจมีความเกี่ยวเนื่องกับการส่งเสริมการลงทุน มีความสอดคล้องของโครงสร้างภาษีทั้งรถยนต์และน้ำมัน

มติที่ประชุม

๑. เห็นชอบกับแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษขนาดเล็ก (PM_{2.5}) ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ระยะเร่งด่วน ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ
๒. ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษนำความเห็นของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ไปปรับปรุงมาตรการระยะกลาง และระยะยาว เสนอคณะกรรมการควบคุมมลพิษ พิจารณาในรายละเอียด พร้อมทั้งประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาต่อไป
๓. มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบเป็นวาระเร่งด่วนในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

